

حِلْيَةُ الْمُتَّقِينَ

در آداب و سنتها
و اخلاق اسلامی

تألیف

علامہ محمد باقر مجلسی

۱۰۳۷-۱۱۱۱ھ ق

مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، ۱۰۳۷-۱۱۱۱ ق.
حلیه المتقین «در آداب، سنت ها و اخلاق اسلامی» / تألیف محمدباقر مجلسی
مشهد: هاتف، ۱۳۸۷.

۵۰۴ ص.

بهاء :

شابک: ۵- ۲۹۵ - ۴۸۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا .

کتابنامه به صورت زیرنویسی

۱. اخلاق شیعه، ۲. احادیث اخلاقی، ۳. شیعه- آداب و رسوم، ۴. شیعه- دفاعیه

ها و رده ها، الف، عنوان.

ح ۲۸۱ م ۶۱ / ۲۹۷

BP ۲۴۷ / ۶۵

شابک: ۵- ۲۹۵ - ۴۸۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸

مشهد - خیابان ... دی ... (نازجه سراب - پاساژ امیر (نشر هاتف)

تلفن: ۲۲۵۵۲۰۰ - ۲۲۵۳۹۲۸

مشهد - خیابان امام خمینی - بل آموزش و پرورش کوچه سجادی -

نیش سجادی ۲ (نشر) تلفن: ۲۲۳۵۴۲۱ - ۲۲۵۰۸۳۷

تهران - خیابان انقلاب - خیابان ... بین فروردین و اردیبهشت -

پلاک ۱۹۱ (نشر هاتف) تلفن: ۶۶۹۱۵۴۲۰ - ۶۶۹۱۵۴۲۰

نام کتاب : **حلیه المتقین** «در آداب، سنت ها و اخلاق اسلامی»

تألیف : علامه محمد باقر ... رحمه الله علیه

ناشر : انتشارات هاتف

چاپخانه : مهشید

نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۳

تیراژ : ۱۰۰۰ جلد

قطع : جیبی

تعداد صفحه : ۶۴۰ ص

قیمت : ۱۲۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر است

فهرست موضوعات

۱۳	.....	بدمه
باب اول: در بیان آداب جامه و کفش پوشیدن		
۱۷	.....	فصل اول: در فضیلت تجمل و زینت کردن
۲۰	.....	فصل دوم: در بیان جامه‌هایی که حرام است پوشیدن آنها
۲۱	.....	فصل سوم: در بیان تنبیه و کتاز و بشم
۲۲	.....	فصل چهارم: در بیان عیب‌هایی که در جامه سنت یا مکروه است
۲۴	.....	فصل پنجم: در بعضی از آداب جامه پوشیدن
۲۵	.....	فصل ششم: در پوشیدن لباسی که مخصوص زنان یا کافران باشد
۲۶	.....	فصل هفتم: در بیان عمامه بستن
۲۸	.....	فصل هشتم: در بیان آداب زیر جامه پوشیدن
۲۸	.....	فصل نهم: در آداب جامه نو بریدن و پوشیدن
۳۰	.....	فصل دهم: در سایر آداب جامه پوشیدن و کندن
۳۲	.....	فصل یازدهم: در رنگ نعلین و موزه و کفش و چگونگی آنها
۳۴	.....	فصل دوازدهم: در آداب پوشیدن نعل و موزه و کفش

باب دوم در آداب حلی و زیور پوشیدن مردان و زنان و سرمه کشیدن و در آینه نظر کردن و خضاب کردن

۳۹	.....	فصل اول: در فضیلت انگشتر به دست کردن و آداب آن
۳۹	.....	فصل دوم: در بیان آنچه انگشتر از آن سازند
۳۹	.....	فصل سوم: در فضیلت عقیق

۴۳	فصل چهارم: در فضیلت یاقوت و زبرجد و زمرد
۴۳	فصل پنجم: در فضیلت فیروزه و جزع یمانی
۴۴	فصل ششم: در فضیلت ذر نجف و بلور و حدید صینی و سایر نگین‌ها
۴۶	فصل هفتم: در بیان آنچه سزاوار است که در نگین نقش کنند
۵۲	فصل هشتم: در زیور طلا و نقره پوشیدن و به زنان و اطفال پوشانیدن
۵۳	فصل نهم: در آداب سر مه کشیدن
۵۵	فصل دهم: در آداب نظر به آینه کردن
۵۷	فصل یازدهم: در فضیلت خضاب کردن مردان و زنان
۵۹	فصل دوازدهم: در فضیلت خضاب و احکام آن

کتاب در آداب خوردن و آشامیدن

۶۲	فصل اول: در بیان ظریف‌هایی که در خوردن و آشامیدن
۶۴	فصل دوم: در تجویز خوردن طعام‌های لذت‌بخش و مذمت حرص و افراط در آن
۶۸	فصل سوم: در بیان بعضی از آداب و اوقات طعام خوردن
۷۲	فصل چهارم: در سایر آداب طعام خوردن
۷۹	فصل پنجم: در بیان دعای وقت طعام خوردن
۸۳	فصل ششم: در آداب بعد از طعام
۸۵	فصل هفتم: در فضیلت نان و سوبق و گوشت و روغن و سایر آنچه از حیوان حاصل می‌شود
۹۷	فصل هشتم: در فواید سبزی‌ها و میوه‌ها و سایر مأكولات
۱۰۱	فصل نهم: در فضیلت ضیافت مؤمنان و آداب آن
۱۱۲	فصل دهم: در فضیلت خلل و آداب آن
۱۱۳	فصل یازدهم: در فضیلت آب و انواع آن
۱۱۶	فصل دوازدهم: در آداب آب خوردن

باب چهارم: در بیان فضیلت تزویج و آداب مجامعت و معاشرت زنان و کیفیت تربیت فرزندان و معاشرت ایشان

فصل اول: در فضیلت تزویج کردن و نهی از رهبانیت	۱۲۱
فصل دوم: در اوصاف زنان و صفات پسندیده و ناپسندیده ایشان	۱۲۳
فصل سوم: در آداب نکاح و اراده‌ی آن	۱۲۷
فصل چهارم: در آداب زفاف و مجامعت	۱۲۸
فصل پنجم: در آداب دعا در شب زفاف و در وقت مقاربت زنان	۱۳۶
فصل ششم: در آداب حق‌ن و شارب بر یکدیگر و احکام ایشان	۱۳۸
فصل هفتم: در بیان آداب فرزندان و فضیلت آن	۱۴۲
فصل هشتم: در احکام ایام حمل و زایمان و ولادت و نام نهادن طفل	۱۴۷
فصل نهم: در عقیده کردن و سر تراشیدن و آداب هر یک	۱۵۳
فصل دهم: در ختنه کردن پسران و دختران و سر تراشیدن گوش ایشان و آداب هر یک	۱۵۷
فصل یازدهم: در آداب شیر دادن و تربیت کردن فرزندان و رعایت ایشان	۱۵۹
فصل دوازدهم: در بیان حق پدر و مادر بر فرزند و آداب رعایت آن	۱۶۶

باب پنجم: در بیان آداب مسواک کردن و خوردن و ناخن و شارب گرفتن و سر تراشیدن و امثال

فصل اول: در بیان فضیلت مسواک کردن	۲۱۲
فصل دوم: در فضیلت سر تراشیدن و آداب آن	۲۱۷
فصل سوم: در آداب موی سر نگاه داشتن	۲۱۹
فصل چهارم: در فضیلت شارب گرفتن	۲۱۸
فصل پنجم: در آداب ریش بلند کردن	۲۲۰

۲۲۱	فصل ششم: در بیان فضیلت موی سفید و حکم کندن آن
۲۲۳	فصل هفتم: در کندن موی بینی و بازی کردن با ریش
۲۲۴	فصل هشتم: در فضیلت ناخن گرفتن
۲۲۴	فصل نهم: در بیان آداب و اوقات ناخن گرفتن
۲۲۸	فصل دهم: در دفن کردن مو و ناخن و سایر چیزها که دفن باید کرد
۲۲۸	فصل یازدهم: در فضیلت شانه کردن موی سر و ریش
۲۲۹	فصل دوازدهم: در آداب و اوقات شانه کردن و انواع شانه‌ها

باب ششم: در آداب بوی خوش کردن و گل بوئیدن

و روغن مالیدن

۱۹۰	فصل اول: در بیان سبب پندیدن بویهای خوش و رزمین
۱۹۰	فصل دوم: در فضیلت بوی خوش و آداب آن
۱۹۳	فصل سوم: در کراهت رد کردن بوی خوش
۱۹۳	فصل چهارم: در فضیلت مشک و عنبر و زعفران
۱۹۵	فصل پنجم: در فضیلت غالبه
۱۹۶	فصل ششم: در فضیلت و آداب روغن بر بدن مالیدن
۱۹۷	فصل هفتم: در فواید روغن بنفشه
۱۹۷	فصل هشتم: در فواید روغن بان و روغن زنبق
۱۹۸	فصل نهم: در فواید سایر روغن‌ها
۱۹۹	فصل دهم: در فضیلت بخور و انواع و آداب آن
۲۰۰	فصل یازدهم: در بیان فضیلت گلاب و گل سرخ و انواع گل‌ها
۲۰۲	فصل دوازدهم: در آداب گل بوئیدن

باب هفتم: در آداب حمام رفتن و سر و بدن شستن و دارو کشیدن و بعضی از اغسال

۲۰۴	فصل اول: در فضیلت حمام
۲۰۵	فصل دوم: در آداب داخل شدن و بیرون آمدن و دعاهایی که باید خواند
۲۰۷	فصل سوم: در آنکه در حمام نباید کرد و آنچه تجویز شده است
۲۰۹	فصل چهارم: در فضیلت شستن سر و بدن و دفع بوهای بد از خود کردن
۲۱۰	فصل پنجم: در فضیلت شستن سر با سدر و خطمی
۲۱۱	فصل ششم: در فضیلت شستن و کشیدن
۲۱۲	فصل هفتم: در ازاله کوسن موی سر بعد از حمام
۲۱۳	فصل هشتم: در غایت زمانی که نوره را تا آخر میتوان کرد
۲۱۴	فصل نهم: در دعاها و وقت نوره کشیدن
۲۱۵	فصل دهم: در اوقات نوره کشیدن و سایر آن
۲۱۷	فصل یازدهم: در فضیلت حنا مالیدن بعد از نوره کشیدن
۲۱۸	فصل دوازدهم: در آداب غسل جمعه و سایر اغسال

باب هشتم: در آداب خواب رفتن و بیدار شدن و ریختن خلاء رفتن

۲۲۳	فصل اول: در بیان اوقات خواب
۲۲۴	فصل دوم: در وضو ساختن پیش از خواب
۲۲۵	فصل سوم: در مکان خوابیدن و آداب پیش از خوابیدن
۲۲۷	فصل چهارم: در سایر آداب خوابیدن
۲۲۸	فصل پنجم: در آداب و 'دعیه‌ای که پیش از خواب باید خوانده شود
۲۳۳	فصل ششم: در دفع ترسیدن در خواب و خواب پریشان دیدن و محتلم شدن

فصل هفتم: در دعاها برای دفع بیداری و برای بیدار شدن در آخر شب	۲۳۵
فصل هشتم: در بیان نماز و دعا برای خواب‌های نیک دیدن و آداب بیدار شدن	۲۳۶
فصل نهم: در سبب خواب راست و دروغ و تعبیر خواب	۲۳۸
فصل دهم: در آداب بیداری و مذمت خواب بسیار	۲۴۷
فصل یازدهم: در آداب بیث‌الخلاء	۲۴۹
فصل دوازدهم: در بیان احوال و اوضاع و مکان‌هایی که نهی از آنها وارد شده است	۲۵۲

باب نهم: در آداب حجامت کردن و تنقیه و بعضی از ادویه

و معالجه‌ی بعضی از امراض و ذکر بعضی از ادعیه و احراز

فصل اول: در ثواب بیماری و معالجه‌ی آن و بیان شدت ابتلای مؤمنان	۲۵۵
فصل دوم: در فضیلت و آداب حجامت	۲۵۹
فصل سوم: در بیان انواع تداوی که در کتب معتبره وارد شده است و بیان جواز رجوع با اطباء	۲۶۴
فصل چهارم: در معالجه‌ی انواع تب	۲۷۰
فصل پنجم: در ادعیه جامعه و ادویه‌ی مرکبه نافع	۲۷۷
فصل ششم: در معالجه‌ی درد سر و شقیقه و زکام و سرخ و آنفلوآنزا و تصرف جن	۲۸۳
فصل هفتم: در معالجه‌ی سایر امراض و درد سر و گلو	۲۸۷
فصل هشتم: در معالجه‌ی خنازیر و قروح و جروح و ثللول و ثبود و زهره و سایر	۲۹۴
فصل نهم: در معالجه‌ی امراض اندرونی و قولنج و بادها و آزار معده و سردی	۲۹۹
فصل دهم: در معالجه‌ی اوجاع مفاصل و فاج و بواسیر و امراض مثانه و سایر امراض	۳۰۶
فصل یازدهم: در بیان قلبی از تعویذات برای دفع سحر	۳۱۰
فصل دوازدهم: در فواید تربت شریف حضرت امام حسین علیه السلام	۳۱۸

باب دهم: در آداب معاشرت با مردم و حقوق اصناف ایشان

فصل اول: در بیان حقوق خویشان و غلامان و کنیزان	۳۲۷
فصل دوم: در حقوق همسایگان و یتیمان و عشیره و قبیله	۳۳۱
فصل سوم: در حقوق صداقت و اخوت	۳۳۶
فصل چهارم: در بیان حقوق مؤمنان بر یکدیگر و حسن معاشرت با خلق	۳۳۹
فصل پنجم: در قضای حاجت مؤمنان و سعی نمودن در کارهای ایشان و شادگرداندن ایشان	۳۴۳
فصل ششم: در بیان نعمات و امداد بیماران ایشان	۳۵۰
فصل هفتم: در اطعام مؤمنان و آب دادن ایشان و جامه پوشانیدن	۳۵۳
فصل هشتم: در حقوق فقرا و یتیمان و مظلومان و پیران و اصحاب و آداب معاشرت ایشان	۳۵۶
فصل نهم: در رعایت حقوق مؤمنان در عیادت ایشان	۳۶۵
فصل دهم: در آداب معاشرت ظالمان و قلبلی و احوال ایشان	۳۷۰
فصل یازدهم: در آداب معاشرت با کافران و مخالفان	۳۷۹
فصل دوازدهم: در بیان حقوق مردگان بر زندگان	۳۸۲

باب یازدهم: در آداب مجالس از اسلام و مصافحه و معافه

و بوسیدن و آداب عطسه کردن و آداب نشستن و برخاستن

فصل اول: در فضیلت سلام و آداب آن	۳۹۰
فصل دوم: در فضیلت مصافحه یعنی دست یکدیگر را گرفتن و معافه	۳۹۴
فصل سوم: در آداب نشستن در مجالس	۴۰۳
فصل چهارم: در آداب ملاقات صاحب خانه با کسی که به خانه او می آید	۴۰۶

فصل پنجم: در بیان مجالسی که در آنجا داخل شدن رواست و جماعتی که همنشینی و مصاحبت ایشان سزاوار است	۴۰۸
فصل ششم: در آداب عطسه و آروق و آب دهان انداختن	۴۱۲
فصل هفتم: در بیان مزاح کردن و خندیدن و سرگوشی کردن	۴۱۶
فصل هشتم: در بیان آداب مجالست و حقوق اصحاب مجالس بر یکدیگر	۴۱۸
فصل نهم: در فضیلت ذکر خدا در مجالس کردن	۴۲۲
فصل دهم: در فضیلت ذکر حضرت رسول خدا ﷺ و ائمه اطهار علیهم السلام	۴۲۳
فصل یازدهم: در مشورت کردن با برادران و آداب آن	۴۲۶
فصل دوازدهم: در آداب ناله و گریه	۴۲۸

باب دوازدهم در آداب خانه داخل شدن و بیرون رفتن

فصل اول: در گشادگی خانه	۴۳۱
فصل دوم: در مذمت تکلف بسیار در خانه کردن بسیار بلند ساختن	۴۳۲
فصل سوم: در نقاشی کردن و تصویر کشیدن و عورت صاحب خانه را ساختن	۴۳۴
فصل چهارم: در آداب فرش خانه	۴۳۶
فصل پنجم: در آداب عبادت کردن در خانه	۴۳۸
فصل ششم: در نگاه داشتن حیوانات در خانه خصوصاً کبوتر و خروس	۴۳۹
فصل هفتم: در نگاه داشتن گوسفند و بز در خانه	۴۴۱
فصل هشتم: در بیان احوال سایر طیور و ذکر بعضی از حیوانات که کشتن آنها رواست	۴۴۳
فصل نهم: در منع از نگاه داشتن سگ در خانه	۴۴۵
فصل دهم: در آداب چراغ افروختن و خانه خربیدن	۴۵۰
فصل یازدهم: در بیان سایر آداب خانه	۴۵۲
فصل دوازدهم: در آداب خانه داخل شدن و بیرون رفتن	۴۵۴

باب سیزدهم: در آداب پیاده رفتن و سوار شدن و بازار رفتن و تجارت و زراعت نمودن و چهارپایان نگاه داشتن

فصل اول: در سوار شدن اسب و استر و الاغ و انواع هر یک	۴۵۹
فصل دوم: در آداب نگاه داشتن و رعایت حقوق چهارپایان	۴۶۲
فصل سوم: در آداب سوار شدن و لحام	۴۶۵
فصل چهارم: در آداب سوار شدن و آداب سواری	۴۶۶
فصل پنجم: در آداب سوار شدن و رفتن	۴۶۹
فصل ششم: در آداب سوار شدن و آداب سوار شدن و گوسفند	۴۷۱
فصل هفتم: در آداب سوار شدن و نگاه داشتن حیوانات	۴۷۳
فصل هشتم: در بیان مجلس احوال و اقسام حیوانات	۴۷۵
فصل نهم: در فضیلت تجارت کردن و حلال نمودن	۴۷۹
فصل دهم: در بیان آداب تجارت	۴۸۲
فصل یازدهم: در فضیلت زراعت کردن و درخت کاشتن	۴۸۹
فصل دوازدهم: در آداب زراعت کردن و درخت کشتن	۴۹۱

باب چهاردهم: در آداب سفر

فصل اول: در بیان سفرهای نیک و بد و ایام و ساعات نیک و بد از برای سفر	۴۹۵
فصل دوم: در دفع نجوستانهای سفر به تصدق و دعا	۴۹۷
فصل سوم: در آداب غسل و نماز و دعا در وقت بیرون رفتن	۴۹۹
فصل چهارم: در سایر آداب بیرون رفتن و بیان چیزی چند که باید با خود بردن	۵۰۰
فصل پنجم: در آداب توشه برداشتن در سفر و آداب صرف کردن آن	۵۰۱
فصل ششم: در رفیق با خود بردن در سفر و آداب معاشرت ایشان	۵۰۹
فصل هفتم: در بیان سایر آداب سفر	۵۱۱

۵۱۴	فصل هشتم: در آداب راه رفتن و فرود آمدن
۵۱۶	فصل نهم: در بیان دعاهاپی که در راه و منازل باید خوانند
۵۲۰	فصل دهم: در آداب سفر دریا و گذشتن از یلها
۵۲۲	فصل یازدهم: در آداب مشایعت و استقبال مسافر و آداب برگشتن او
۵۲۴	فصل دهم: در آداب اسب ناختن و تیر انداختن
۵۳۲	خاتمه: در بیان بعضی از آداب متفرقه و فواید نافعہ
۵۴۹	مکالمات حسنہ: مجلس هارون الرشید با علماء مخالفین

www.ketabo.com

مقدمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بِنَاءَ الْمُزْسِلِينَ بِأَحْسَنِ حَلِيلَةِ الْمُتَّقِينَ وَ بَعَثَ نُحْبَةَ أَصْفِيَائِهِ
مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِتَشْمِيمِ مَكَارِمِ أَخْلَاقِ الْمُؤْمِنِينَ وَ اكْتِمَالِ فِي
أَوْصِيَائِهِ الْمُتَتَحِينَ فِي هَذِهِ الْمَنَاقِبِ فَصَلَّوْا اللَّهُ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ عَدَدَ أَنْفَاسِ
الْمُسْتَبَحِينَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ وَ النَّاسِ جَمْعًا وَ آمَنَ اللَّهُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ مِلَاءَ السَّمَوَاتِ
وَ الْأَرْضِينَ.

اما بعد جنین گوید تراب اقدام مؤمن و خادم طلبه‌ی علوم ائمه‌ی طاهرين محمد باقر بن محمد تقی حشَرَهُ اللهُ مَعَ الْاَیْمَنِ الْمَقَرِّينَ صَلَّوْاْتُ اللهُ عَلَیْهِم اَجْمَعِین که چون عمده‌ی امتیاز بنی نوع انسان را در انواع و اقسام توان تخلق به اخلاق حسنه و تَزُیْن به آداب مستحسنه است و به مقتضای کتاب شریف نبوی ﷺ که: بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ تمامی آداب پسندیده و جمیع احسان عمیده در شرع انور و دین آن حضرت ظاهر و مبین گردیده و چون مختصری از مکارم الاخلاق در کتاب عین‌الحیوة بیان شده بود جمعی از سالکان مسالک سعادت و ناهنجاری مساجد متابعت اهل بیت رسالت ﷺ از این ذره حقیر التماس نمودند که رساله‌ی در بیان محاسن آداب که از طریقه‌ی مستقیمه‌ی ائمه‌ی طاهرين ﷺ به اسانید معتبره به این قلیل البضاعة رسیده باشد، بر وجه اختصار تحریر نماید و به جهة عموم نفع، نسبت به اهل این دیار مضامین اخبار را در لباس لغت فارسی قریب الفهم به جلوه در

آورد. لهذا با ضیق مجال و کثرت اشتغال رعایت حقوق اخوت ایمانی را لازم دانسته و مقتضای حدیث الدَّالُّ عَلَى الْخَيْرِ كَفَاعِلِهِ امیدوار گردیده اجابت ملتمس ایشان نموده و بر چهارده باب و خاتمه مرتب گردانید.

باب اول: در آداب لباس پوشیدن.

باب دوم: در آداب حلی و زیور پوشیدن و سرمه کشیدن و در آینه نظر کردن و آرایش کردن.

باب سوم: در آداب خوردن و آشامیدن.

باب چهارم: فضیلت تزویج و آداب مجامعت و معاشرت زنان و کیفیت تربیت فرزندان و معاشرت ایشان.

باب پنجم: در آداب مسافرت کردن و ناخن و شارپ گرفتن و سر تراشیدن و شانه کردن و امثال اینها.

باب ششم: در آداب بوی خوش استعمال کردن و گل خوش بوئیدن و روغن مالیدن.

باب هفتم: در آداب حمام رفتن و دوش کشیدن و امثال آن.

باب هشتم: در آداب خواب رفتن و بیدار شدن و رعایت اخلاص رفتن.

باب نهم: در آداب حجامت و تنقیه و ذکر بعضی از معایر و احراز و خواص بعضی از ادویه و معالجه‌ی بعضی از امراض.

باب دهم: در آداب معاشرت مؤمنان و حقوق و اصناف ایشان.

باب یازدهم: در آداب مجالس و سلام و عطسه و مصافحه و معانفتن و امثال اینها.

باب دوازدهم: در آداب خانه داخل شدن و بیرون رفتن.

باب سیزدهم: در آداب سوار شدن و راه رفتن و بازار رفتن و تجارت و زراعت

نمودن و چهار پایان نگاه داشتن.

باب چهاردهم: در آداب سفر کردن.

خاتمه در بیان بعضی از فواید متفرقه و هر یک از ابواب را بر دوازده فصل
مشمول ساخت و به کتاب حلیۃ المتقین مسمی گردانید مأمول از ناظران در این
رب‌الهی شافیه و عاملان به این عجاله‌ی وافیه آنکه این مجرم خطاپیشه را به دعای
مغفرت و استدعای رحمت یاد نمایند و بر خطای لفظ و معنی این معترف به عجز و
قصور را مؤاخذه نمایند

والله الموفق و المعین.